

(Logo Universiteit Gent)

Faculteit Rechtsgeleerdheid
Opleidingsinstituut voor Gerechtelijke Experts

Postacademische Opleiding

Inleiding tot het recht voor gerechtelijke experts

Academiejaar 2002-03

Waarom dit programma ?

De zeer sterk toegenomen technische complexiteit van onze samenleving leidde ertoe dat deskundigenonderzoek een prominente rol verworven heeft in juridische besluitvormingsprocessen. Steeds vaker velde de rechter, de arbiter of de verzekeraar slechts een oordeel aan de hand van de conclusies van een expert. De praktijk wijst echter ook uit dat deskundigenbewijs – niettegenstaande de inhoudelijk hoogstaande kwaliteit van het rapport – vaak problematisch is. Soms worden elementaire regelen van behoorlijke procesvoering n.a.v. het deskundigenonderzoek miskend, wordt er onvoldoende rekening gehouden met de vereisten van onpartijdigheid en onafhankelijkheid, loopt de kostprijs of de duur van de expertise uit de hand, wordt er ontoereikend toezicht uitgeoefend op het verloop van het deskundigenonderzoek en de doelmatigheid ervan, ...

Afgezien van de vaktechnische vraagstukken zijn de juridische en deontologische problemen waarmee de deskundige geconfronteerd wordt bijzonder complex. De nood aan een bijkomende professionele vorming op hoog niveau van de (gerechtelijk) expert of kandidaat (gerechtelijk) expert is groot.

Samenwerking tussen een aantal Vakgroepen van de Rechtsfaculteit Universiteit Gent resulteerde in de oprichting van een “Opleidingsinstituut voor gerechtelijke experts”. Dit biedt u de in deze brochure voorgestelde postacademische opleiding aan. Dit programma komt alvast tegemoet aan de noodzaak van een doorgedreven, op de praktijk afgestemde, juridische opleiding specifiek voor deskundigen. Alle uiteenzettingen zijn erop gericht de (kandidaat)-expert, niet-jurist, een gedetailleerd beeld te verstrekken van het deskundigenonderzoek in al zijn verschijningsvormen en technieken. Tevens worden hem, in het raam van expertiseverrichtingen, essentiële noties van materieel recht bijgebracht. Beoogd wordt een concrete leidraad aan te bieden die bruikbaar is bij elke stap die de (gerechts)deskundige bij de aanvang, in de loop en na afloop van het deskundigenonderzoek, dient te ondernemen.

De postacademische opleiding gerechtelijk expert werd voor het eerst georganiseerd in het academiejaar 1999-2000. Ondertussen werd deze door reeds meer dan 400 personen met succes gevolgd.

Een aantal zusterfaculteiten biedt, als aanvulling op dit juridisch programma, een bijkomende vaktechnische opleiding aan in bepaalde disciplines. Hierin zal aandacht gewijd worden aan een aantal technische onderwerpen die van bijzonder belang zijn voor deskundigen werkzaam op deze terreinen. Tevens zal ingegaan worden op voor experts relevante nieuwe ontwikkelingen in het betrokken vakgebied. Op dit ogenblik staat vast dat de Faculteiten Dierengeneeskunde, Farmaceutische Wetenschappen en Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen deze vaktechnische opleiding organiseren. De onderwerpen die hierin aan bod komen evenals de contactadressen vindt u achteraan in deze brochure. Nadere informatie over deze en door andere Faculteiten georganiseerde vaktechnische opleidingen zal aan de deelnemers aan het juridisch programma worden medegedeeld.

Tenslotte moet aangestipt worden dat de aangeboden postacademische opleiding voor gerechtelijke experts potentieel van structurele betekenis is. Verwacht mag worden dat, met het oog op het verbeteren van de werking van het gerecht, in de toekomst – via de uitvoering van art. 991 Gerechtelijk Wetboek – enkel nog erkende deskundigen zullen kunnen aangewezen worden door hoven en rechtbanken. Voor het verwerven van die erkenning

zullen degenen die een bijkomende opleiding op universitair niveau gevolgd hebben ongetwijfeld in een betere positie staan.

Doelpubliek

De doelgroep van deze opleiding bestaat uit de talrijke architecten, dierenartsen, ingenieurs, geneesheren, chirurgen, tandartsen, economen, scheikundigen, milieudeskundigen, informatici, bedrijfsrevisoren, accountants, belastingsconsulenten en andere vaktechnici (b.v. automobiel- en branddeskundigen) die in het kader van gerechtelijke en buitengerechtelijke procedures als deskundige worden aangesteld of wensen te worden aangesteld door hoven en rechtbanken, arbitrale colleges of verzekeringsmaatschappijen. Het richt zich uiteraard ook tot diegenen die als expert aangewezen worden om als arbiter te zetelen in een scheidsgerecht.

Programma

De met een * gemarkeerde onderdelen van het programma zijn optioneel. De deelnemer kan afzien van het volgen van deze lessen.

De naam van de lesgever en het aantal uren voorzien voor elk programmaonderdeel wordt tussen haakjes vermeld.

- I. Inleiding tot de gerechtelijke organisatie (Prof. Dr. P. Taelman en Lic. Filip D'Hont - 4,5 u)
- II. Soorten expertise (Prof. Dr. P. Taelman – 1,5u)
 1. De gerechtelijke expertise :
 - op tegenspraak of eenzijdig
 2. De buitengerechtelijke expertise
 - de expert als adviseur van zijn opdrachtgever
 - de minnelijke expertise
 - de minnelijke expertise met het karakter van een bindend advies
 - de expert als arbiter
- III. De aanstelling van de expert (Prof. Dr. P. Taelman en Lic. P. Van Caenegem - 3 u)
 4. De gerechtelijke expertise
 - het privaat geding : op tegenspraak en eenzijdig
 - het strafgeding : opsporingsonderzoek, gerechtelijk onderzoek, onderzoek ten gronde
 5. De buitengerechtelijke expertise :
 - de partij-expert
 - de minnelijke expert
- IV. Verloop van de expertise (Prof. Dr. P. Taelman en Prof. Dr. Ph. Traest - 3 u)
 6. De gerechtelijke expertise
 - het privaat geding : algemene beginselen, gedetailleerd verloop van installatievergadering tot neerlegging eindverslag (m.i.v. mogelijke incidenten)
 - het strafgeding: opsporingsonderzoek, gerechtelijk onderzoek, onderzoek ten gronde
 7. De buitengerechtelijke expertise
- V. De bewijswaarde van het expertiseverslag (Prof. Dr. P. Taelman en Prof. Dr. Ph. Traest – 1,5 u)
 8. De gerechtelijke expertise :
 - het privaat geding
 - het strafgeding
 9. De buitengerechtelijke expertise (resp. eenzijdig of op tegenspraak)

VI. De verhaalmiddelen tegen de expert en diens verslag (Prof. Dr. P. Taelman en Prof. Dr. Ph. Traest - 1,5 u)

- 10. De gerechtelijke expertise
- 11. De buitengerechtelijke expertise

VII. De expertisekosten (Prof. Dr. P. Taelman en Lic. P. Van Caenegem - 2 u)

- 12. De gerechtelijke expertise :
 - het privaat geding
 - het strafgeding
- 13. De buitengerechtelijke expertise

VIII. Deontologie en beroepsgeheim (Prof. Dr. K. Broeckx - 1 u)

IX. Begrippen van materieel recht van belang voor de deskundige

Verbintenissenrecht (9 u, waarvan 3 u optioneel)

- 14. Basisbegrippen in verband met aansprakelijkheid en schadevergoeding (Prof. Dr. H. Bocken)
- 15. Voorwaarden en gevolgen van contractuele aansprakelijkheid (Prof. Dr. H. Bocken)
- 16. Voorwaarden en gevolgen van buitencontractuele aansprakelijkheid (Prof. Dr. H. Bocken)
- 17. De professionele aansprakelijkheid, in het bijzonder van de deskundige (Prof. Dr. H. Bocken)
- 18. De begroting van schade in het aansprakelijkheidsrecht: algemene begrippen (Prof. Dr. H. Bocken)
- 19. De begroting van (menselijke) schade in het aansprakelijkheidsrecht* (Lic. Inge Geers)

Sociaal recht (Prof. Dr. W. Van Eeckhoutte - 6 u)

- 20. Evaluatie en vergoeding van arbeidsongeschiktheid en behoefte aan hulp van derden in het sociaal recht. Verhouding tot de gemeenrechtelijke vergoeding *
- 21. Berekening van rust- en overlevingspensioenen. Verhouding tot de gemeenrechtelijke vergoeding*

Contractenrecht (10 u, waarvan 9 u optioneel)

- 22. Koop* (Lic. I. Demuyne - 3 u)
- 23. Huur* (Lic. M. Dambre - 3 u)
- 24. Aanneming* (Lic. K. Troch - 3 u)
- 25. Dading (Lic. M. Dambre - 1 u)

Verzekeringsrecht (Prof. Dr. K. Bernauw - 8 u)

26. Bronnen en grondbeginselen van het verzekeringsrecht, soorten verzekeringen
27. Verzekeringscontentieux
28. Aansprakelijkheidsverzekering, in het bijzonder bij verkeersongevallen
29. Bijzonder gereguleerde verzekeringen (persoonsverzekeringen, rechtsbijstandsverzekering, brandverzekering)

Strafrecht (Lic. F. D'Hont - 3 u)

30. Het misdrijf : materieel, moreel element, wederrechtelijkheid
31. Verschoningsgronden versus rechtvaardigingsgronden
32. De straffen en modaliteiten van strafoplegging.

X. Case-study (Prof. Dr. P. Taelman en Prof. Dr. Ph. Traest - 6 u)

33. Case-study deskundigenonderzoek in burgerlijke zaken
34. Case-study deskundigenonderzoek in strafzaken

Toelichting op het programma :

1. Het juridisch programma is opgebouwd uit twee grote delen.

In het eerste deel (zie boven I t.e.m. VII) komen uitvoerig de formele rechtsregelen of procedurevoorschriften aan bod die de gerechtelijke expertise – zowel in strafzaken als in privaatrechtelijke zaken – en het buitengerechtelijk deskundigenonderzoek beheersen. Tevens wordt gerefereerd aan een aantal afwijkende regelen voorgeschreven door bijzondere rechtsplegingen.

In het tweede deel (zie boven IX) worden diverse noties van materieel recht die voor deskundigen en het door hen op te stellen rapport van belang zijn, omstandig toegelicht. Sommige onderdelen van dit programmaluik zijn optioneel. Deelnemers kunnen, rekening houdend met hun professionele achtergrond, afzien van het volgen van deze lessen.

Als overgang tussen deze beide delen (zie boven VIII) wordt stilgestaan bij twee delicate vraagstukken in het raam van deskundigenonderzoeken, m.n. de problematiek van de plichtenleer van de deskundige en zijn beroepsgeheim.

Het programma wordt afgerond met een case-study, waarin de behandelde topics op een concrete en praktische wijze worden geïllustreerd.

Formeel recht

2. Allereerst wordt de deelnemer vertrouwd gemaakt met de hoofdbeginselen van gerechtelijke organisatie in burgerlijke zaken en in strafzaken. De piramidale opbouw van deze organisatie en de belangrijkste bevoegdheden van de onderscheiden actoren/rechtscolleges worden hier besproken.
3. De verdere uiteenzetting wordt beheerst door het onderscheid dat dient gemaakt te worden tussen de gerechtelijke expertise – het deskundigenonderzoek dat door een magistraat wordt bevolen en waarbij de expert optreedt als diens raadsgever – en de buitengerechtelijke expertise. Dit laatste type van deskundigenonderzoek vertoont diverse verschijningsvormen : de expert die optreedt hetzij als (technisch) raadsman van zijn opdrachtgever, hetzij als in een der minne tussen partijen aangesteld deskundige (die al dan niet bindend adviseert), hetzij als arbiter.

Een tweede belangrijk onderscheid dat als een rode draad door de verdere toelichting loopt, is dit tussen de gerechtelijke expertise in burgerlijke zaken, resp. strafzaken. In het verleden oordeelde het Hof van Cassatie herhaaldelijk dat de in het Gerechtelijk Wetboek vervatte regelen die het deskundigenonderzoek in burgerlijke, sociale, fiscale en handelsrechtelijke geschillen beheersen, niet van toepassing zijn op de door een strafgerecht bevolen expertises. Deze zienswijze hield verband met het fundamentele verschil in de aard van de rechtspleging. De burgerlijke procedure is op een accusatoire leest geschoeid : partijen zijn meester van het geding en de rechter krijgt, in de regel, een neutrale rol toebedeeld. De strafprocedure steunt daarentegen op een inquisitoir stamien, waar de rechter op de voorgrond staat. Enkele recente arresten van het

Arbitragehof hebben dit onderscheid echter duidelijk gerelativeerd. Óók het Hof van Cassatie heeft in zijn recente uitspraken zijn zienswijze bijgesteld. Deze evolutie maakt uiteraard het voorwerp uit van een grondige bespreking.

4. Rekening houdend met de aangestipte verschilpunten worden vervolgens alle aspecten van de tussenkomst van een deskundige – vanaf zijn aanstelling tot en met de regeling van de aan de expertise verbonden kosten – in dit programmaonderdeel belicht.

Hierbij zal o.m. een antwoord geformuleerd worden op vragen zoals hoe iemand (gerechtelijk) expert wordt (aan welke bekwaamheidsvereisten dient beantwoord te worden ? welk is het statuut van de deskundige ? welke is zijn verhouding met partijen, resp. de rechter ? kan een rechtspersoon als deskundige worden aangesteld ? dient de aangewezen deskundige persoonlijk het volledige onderzoek te verrichten of kan hij zich laten bijstaan ?, wat zijn de gevolgen van de aanstelling – in strafzaken – door de Procureur des Konings, de onderzoeksrechter, resp. de rechter ten gronde), hoe de deskundige wordt aangesteld (met o.m. de weerslag daarvan op zijn opdracht en de door hem na te leven vormvoorschriften). Verder wordt, zeer gedetailleerd toegelicht hoe het deskundigenonderzoek dient te verlopen, vanaf de installatievergadering tot aan de neerlegging van het eindverslag ter griffie.

De nodige aandacht wordt besteed aan mogelijke incidenten in de loop van, resp. na afloop van het deskundigenonderzoek (b.v. de uitbreiding van de opdracht, aanvullend onderzoek, tussenkomst van nieuwe partijen, vervanging of wraking van de deskundige) evenals aan de problematiek van de kosten- en ereloonstaat van de deskundige. Praktijk en wettelijke voorschriften sporen ter zake niet steeds gelijk. Op deze divergenties wordt gewezen en mogelijke toekomstige tussenkomsten van de wetgever worden aangestipt.

Tevens wordt omstandig ingegaan op de vraagstukken van tegenwerpelijkheid en bewijswaarde van het deskundigenonderzoek, de mogelijke sancties t.a.v. het verslag van de deskundige en t.a.v. de expert zelf.

Materieel recht

a. Verbintenissenrecht

5. In een eerste onderdeel (zie boven IX, nr. 14) wordt allereerst het onderscheid tussen strafrechtelijke en burgerrechtelijke aansprakelijkheid, contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid behandeld.

Vervolgens wordt het verband tussen de verschillende schadevergoedingsstelsels die een rol spelen bij de vergoeding van ongevalschade toegelicht: burgerrechtelijke aansprakelijkheid en aansprakelijkheidsverzekering, sociale zekerheid en rechtstreekse verzekering.

Tenslotte wordt de problematiek van pluraliteit van aansprakelijken onderzocht, met het onderscheid tussen hoofdelijke aansprakelijke en aansprakelijke in solidum.

6. Het tweede onderdeel (zie boven IX, nr. 15) behandelt de voorwaarden en gevolgen van de contractuele aansprakelijkheid, waarbij het onderscheid tussen middelen- en resultaatsverbintenis een belangrijke rol speelt.

Overmacht en andere gronden van rechtvaardiging leiden tot bevrijding.

Bij wanprestatie kan herstel in natura en/of schadevergoeding worden gevorderd. De algemene beginselen betreffende de berekening van de vergoeding wegens contractuele wanprestatie worden uiteengezet. Tevens wordt een overzicht gegeven van de regelen i.v.m. de gerechtelijke ontbinding en de niet-uitvoeringsexceptie bij wederkerige contracten. Tot slot wordt gewezen op de mogelijkheid om het bedrag van de schadevergoeding bij contract forfaitair vast te stellen (strafbeding) of om de aansprakelijkheid contractueel te verlichten (exoneratiebeding).

7. Bij het onderzoek van de voorwaarden en gevolgen van de buitencontractuele aansprakelijkheid (zie boven IX, nr. 16) wordt het fout-begrip in het algemeen, de zorgvuldigheidsnorm en de fout door overtreding van een wettelijke bepaling, alsook de gronden van rechtvaardiging toegelicht.

Bijzondere aandacht gaat naar de beperking van persoonlijke aansprakelijkheid van organen, van aangestelden en uitvoeringsagenten en van werknemers.

Soms is men objectief aansprakelijk, zelfs al werd er geen fout begaan. In dit verband wordt de aansprakelijkheid van de aansteller voor zijn aangestelden en de aansprakelijkheid voor gebrekkige zaken en gebrekkige producten voor het voetlicht geplaatst.

Het vereiste causaal verband tussen fout en tussen een tot objectieve aansprakelijkheid aanleiding gevende gebeurtenis en de schade, komt eveneens aan bod. Ook de gevolgen van deze aansprakelijkheid (herstel in natura en schadevergoeding) worden toegelicht.

8. In een vierde topic (zie boven IX, nr. 17) worden de algemene regelen i.v.m. de contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid geconcretiseerd voor wat betreft de aansprakelijkheid van beoefenaars van vrije beroepen (arts, tandarts, dierenarts, ...). In het bijzonder wordt ingegaan op de contractuele en buitencontractuele aansprakelijkheid die de deskundige zelf kan oplopen.
9. In een vijfde programmaonderdeel (zie boven IX, nr. 18) worden de voorwaarden toegelicht waaronder een nadeel kan beschouwd worden als vergoedbare schade en dit zowel in het contractueel als in het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht.

Voorts worden een aantal algemene beginselen inzake de begroting van schade besproken. Hierbij wordt ingegaan op de vergoedende en gerechtelijke interessen die het nadeel moeten compenseren dat de benadeelde lijdt door de vertraging waarmee de gerechtelijke uitspraak wordt gevelde of uitgevoerd.

10. Als zesde onderwerp (zie boven IX, nr.19; optioneel) komt de begroting van (menselijke) schade in het aansprakelijkheidsrecht aan bod. Bijzondere problemen i.v.m. de begroting van zaakschade, economische en lichamelijke schade worden aan de hand van praktijkvoorbeelden besproken. Tevens wordt toegelicht welke informatie door de deskundige omtrent die verschillende schadeposten dient te worden verschaft om de rechter toe te laten de hem voorliggende betwisting te beslechten.

b. Sociaal Recht (optioneel)

11. Verschillende sectoren van de sociale zekerheid vergoeden de risico's arbeidsongeschiktheid en verlies of vermindering van zelfredzaamheid. Die vergoedingswijzen zijn niet geharmoniseerd. Zo is de regeling verschillend naar gelang men te maken heeft met de arbeidsongevallenregeling, de beroepsziektenregeling of de ziekteverzekering. De eerste twee kennen bv. periodes van tijdelijke en blijvende arbeidsongeschiktheid, terwijl men in de ziekteverzekering te maken heeft met primaire arbeidsongeschiktheid en invaliditeit. De wijze van evaluatie en vergoeding van de arbeidsongeschiktheid verschilt van regeling tot regeling. Ook de regeling van tegemoetkomingen aan gehandicapten bevat specifieke voorzieningen.

Bij de bespreking van de evaluatie en vergoeding van arbeidsongeschiktheid en behoefte van hulp aan derden in het sociaal recht (zie boven sub IX, nr. 20), worden de diverse vergoedingswijzen uiteengezet en met elkaar vergeleken. Bovendien worden zij geplaatst tegenover het systeem van gemeenrechtelijke vergoeding. Toegelicht wordt in welke mate die socialezekerheidsprestaties cumuleerbaar zijn met gemeenrechtelijke schadeloosstelling en over welk recht van verhaal de socialezekerheidsinstellingen beschikken.

12. Bij het begroten van gemeenrechtelijke schadevergoeding moet rekening worden gehouden met het feit dat de schadelijder gerechtigd kan zijn op een rust- of overlevingspensioen. Zo kan het inkomensverlies dat wordt geleden de pensioenrechten ongunstig beïnvloeden, terwijl omgekeerd een overlevingspensioen gedeeltelijk de schade ontstaan uit overlijden kan dekken.

Uiteengezet wordt welke de voorwaarden zijn voor rust- en overlevingspensioenen en hoe die worden berekend. De weerslag van en op gemeenrechtelijke schadeloosstelling wordt eveneens bekeken (zie boven sub IX, nr. 21).

c. Contractenrecht (deels optioneel)

13. Inzake koop (zie boven sub IX, nr. 22; optioneel) gaat de aandacht hoofdzakelijk uit naar de regels m.b.t. de prijsvaststelling, de leveringsplicht, de problematiek van de verborgen gebreken en de productaansprakelijkheid.
14. Wat het huurrecht betreft (zie boven sub IX, nr. 23; optioneel) komen aan bod : de basisbegrippen van het huurrecht, de kwaliteitsnormen waaraan een woning moet

voldoen (gemeen recht, woninghuurrecht en Vlaamse Wooncode), het onderscheid tussen huurders- en verhuurdersherstellingen, de juridische draagwijdte van de omstandige plaatsbeschrijving, de betwistingen bij het einde van een huurovereenkomst.

15. In het optievak aanneming (zie boven sub IX, nr. 24) worden vier basisthema's belicht :
- Bij wijze van inleiding wordt het aannemingscontract gesitueerd binnen het grotere geheel van de dienstencontracten. Aldaar wordt o.m. aandacht besteed aan de contractsvorming, de prijsbepaling en de verbintenissen van de partijen.
 - Vervolgens wordt binnen het thema "(bouw-)aanneming en (buiten-)contractuele aansprakelijkheid" de aansprakelijkheid besproken van de verschillende protagonisten bij het bouwproces. Daarbij gaat vooral aandacht naar de gevolgen van de voorlopige en definitieve oplevering, de problematiek van de (zichtbare en verborgen) gebreken, de tienjarige aansprakelijkheid en de aansprakelijkheidsverdeling tussen architecten, (onder)-aannemers en studiebureaus.
 - In een derde thema wordt een overzicht gegeven van de zgn. "Wet Breyne".
 - Tenslotte worden in een laatste deel enkele bouwtechnische verzekeringen zoals de ABR-verzekering, de controle- of tienjarige aansprakelijkheidsverzekering en de beroepsaansprakelijkheidsverzekering nader bekeken.
16. De uitvoering van de aan een deskundige verleende opdracht kan aanleiding geven tot een minnelijke regeling tussen de gedingvoerende partijen d.m.v. een tussen hen gesloten dading. De deskundige zal hieraan, althans vanuit technisch oogpunt, zijn bijstand dienen te verlenen. Het is dan ook onontbeerlijk dat elk deskundige de essentiële noties inzake dading kent (zie boven sub IX, nr. 25). Onder welke voorwaarden wordt een dading geldig gesloten? Hoe wordt zij opgesteld? Welke gevolgen heeft een dading voor partijen?

d. Verzekeringsrecht

17. In onze samenleving is de verzekeringsgraad vrij hoog, zodat bij de beslechting van een conflict tussen partijen vaak in een of ander opzicht een verzekeringsdekking gemoeid is. De gerechtelijk en buitengerechtelijk expert ervaart zulks des te meer, nu hij zijn rol bijna steeds speelt in een kader waarin het fenomeen verzekering zonet prominent, dan toch occult, aanwezig is.

De expert wenst niet alleen vanuit verzekeringsoogpunt inzicht te hebben in zijn persoonlijke rechtstoestand bij de uitoefening van zijn deskundige activiteit (verzekering van zijn beroepsaansprakelijkheid, verhouding met de rechtsbijstandsverzekeraar).

De deskundige heeft vooral nood aan een goed begrip van de verzekeringsrechtelijke context van zijn opdracht, wat hem zal toelaten om zijn taak naar behoren en volgens de gestelde verwachtingen te uit te voeren en ook beter de weerslag van zijn bevindingen en besluiten op de rechten van partijen in te schatten. Bepaalde onderdelen van de deskundige opdracht kunnen immers rechtstreeks door verzekeringsrechtelijke vragen ingegeven zijn.

18. Een eerste programma onderdeel wil de deelnemer wegwijs maken in het vrij ondoorzichtige kluwen van verzekeringswetgeving en -reglementering en stipt de relevante wetsbepalingen en -teksten aan. Daarbij wordt de praktijk van de zelfregulering in de verzekeringssector niet uit het oog verloren : ook de akkoorden, procedures en uniforme voorwaarden voor bepaalde verzekeringstakken uitgewerkt in de schoot van de Beroepsvereniging van Verzekeringsondernemingen, komen aan bod.

De grote beginselen waarop het verzekeringsrecht is gesteund en de algemene regels waaraan het gehoorzaamt, worden uiteengezet : de mededelingsplicht van de verzekerde en de verzwaring van het risico, de voorafgaande taxatie en het vergoedend beginsel bij oververzekering en de evenredigheidsregel bij onderverzekering, dekkingsverval of verhaal bij grove fout of opzettelijk schadegeval, preventieplicht en vergoeding van reddingskosten boven de dekkingsgrens, subrogatie van de verzekeraar, medeverzekering en samenloop van verzekeringen enz.

Vermits deze aan andere regels gehoorzamen, wordt het onderscheid tussen de verschillende grote categorieën van verzekeringen (indemnitair/forfaitair en zaak/aansprakelijkheid) scherp gesteld : de regels van de schaderaming verschillen bijvoorbeeld naargelang deze in het kader van de aansprakelijkheidsverzekering dan wel in het kader van de eigen schade verzekering geschiedt.

19. Een tweede onderdeel belicht de bijzondere regels van het verzekeringsrecht op het vlak van de geschillenbeslechting (bewijs, kwitantie en dading, verjaring, arbitrage) en de rechtsverhoudingen in de aansprakelijkheidsverzekering (in- en uitlooprisko, rechtstreekse vordering, leiding van het geschil, verhaal), in het bijzonder bij verkeersongevallen. Het merendeel van de voertuig- (B.V.V.O. expertiseovereenkomst) en medische expertises speelt zich immers in dit kader af.
20. Een derde onderdeel behandelt tenslotte de andere bijzonder gereguleerde verzekeringscontracten die voor de deskundige zeer relevant zijn : de levens- en ongevallenverzekering (beroepsgeheim, genetisch onderzoek en post mortem bij medische expertise), de brandverzekering (schaderaming) en de rechtsbijstandsverzekering (vrije keuze raadgevend expert, betaling ereloon, objectiviteitsbeding).

e. Strafrecht

21. Hier wordt een kort overzicht geboden van de essentiële grondslagen van het Belgisch strafrecht zoals die terug te vinden zijn in Boek I van het Strafwetboek en verdere uitwerking hebben gekregen in het Boek II en in de bijzondere strafwetten.

Aan de deelnemers wordt inzicht verschaft in de zogenaamde constitutieve elementen van het misdrijf. (materieel, moreel element van het misdrijf en wederrechtelijkheid) die alle verenigd dienen te zijn om tot een gepleegd misdrijf te kunnen besluiten. Tegelijkertijd worden omstandigheden (rechtvaardigingsgronden, verschoningsgronden) besproken die een invloed kunnen uitoefenen op de strafwaardigheid of schuldbequaamheid van de dader.

Tenslotte maken de deelnemers kennis met het in het Belgische recht bestaande straffenarsenaal en leren zij de modaliteiten begrijpen waaronder straffen kunnen worden uitgesproken.

Lesgevers :

Prof. Dr. Kris Bernauw :

Kris Bernauw is licentiaat in de rechten (1981), criminologie (1981) en notariaat (1982) aan de Universiteit Gent. Hij behaalde een Master of Laws in het lucht- en ruimterecht aan McGill University te Montreal in 1986. In 1996 promoveerde hij aan de Universiteit Gent tot doctor in de rechten. Sinds 1997 is hij als docent verzekerings- en vervoerrecht verbonden aan de Universiteit Gent. Van 1987 tot 1994 was hij visiting professor vervoer- en verzekeringsrecht te Kigali aan de Université Nationale du Rwanda. Bovendien is hij sinds 1989 voor internationale organisaties werkzaam als consultant/expert in het verre Oosten. Hij is auteur van verscheidene publicaties op het gebied van vervoer- en verzekeringsrecht alsmede lid van redactieraden in deze materie. Daarnaast is hij sedert 1981 werkzaam als advocaat aan de balie te Gent.

Prof. Dr. Hubert Bocken :

Hubert Bocken is gewoon hoogleraar aan de Rechtsfaculteit van de Universiteit Gent waar hij burgerlijk recht, in het bijzonder verbintenissenrecht en privaatrechtelijke milieurecht, doceert. Hij studeerde rechten aan dezelfde universiteit waar hij in 1977 het aggregaat voor het Hoger Onderwijs behaalde met een proefschrift over "Het aansprakelijkheidsrecht als sanctie tegen de versterking van het leefmilieu". Zijn publicaties en ander wetenschappelijk werk hebben vooral betrekking op buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht en milieurecht. Hij was voorzitter van de Interuniversitaire Commissie voor de Herziening van het milieurecht in het Vlaamse Gewest en Decaan van de Gentse rechtsfaculteit van 1994 tot 1998. Hij is momenteel voorzitter van de Vakgroep Burgerlijk Recht. Hij nam het initiatief voor de oprichting van de postacademische opleiding gerechtelijk expert.

Prof. Dr. Karen Broeckx :

Karen Broeckx promoveerde in 1995 tot Doctor in de Rechten aan de Universitaire Instelling Antwerpen met het proefschrift "Het recht op hoger beroep en het beginsel van de dubbele aanleg in het civiele geding". Sinds 1995 is zij docent aan de Universiteit Gent in de Vakgroep Procesrecht, Arbitrage en Internationaal Privaatrecht, waar ze o.m. belast is met onderwijs inzake deontologie van de juridische beroepen. Zij was van 1986 tot eind 1999 advocaat aan de balie te Antwerpen. Sedert januari 2000 is zij rechter in de rechtbank van eerste aanleg te Gent. Op haar naam staan publicaties in het procesrecht en het beslag- en executierecht.

Prof. Dr. Piet Taelman :

Piet Taelman is hoofddocent aan de Rechtsfaculteit van de Universiteit Gent, Vakgroep Procesrecht, Arbitrage en Internationaal Privaatrecht. Hij doceert er diverse opleidingsonderdelen in het vakgebied van het gerechtelijk privaatrecht. Na zijn studies aan voormelde instelling doctorde hij in 1994 op een proefschrift over het gezag van het rechterlijk gewijsde. Deze studie werd met diverse wetenschappelijke prijzen bekroond. Daarnaast is hij auteur van verschillende bijdragen over gerechtelijk recht in Belgische en buitenlandse tijdschriften. Hij verzorgt de tweetalige uitgave E. Story-Scientia van het

Gerechtelijk Wetboek en is redactielid van verschillende juridische tijdschriften. Voorts is hij sinds 1982 advocaat aan de balie te Gent. M.i.v. mei 2000 werd hij door de Rechtsfaculteit aangewezen als directeur van *GANDAIUS* – Permanente vorming, dit is het instituut dat instaat voor de postacademische vorming van rechtspractici via de organisatie van allerhande colloquia en studiedagen.

Prof. Dr. Philip Traest :

Philip Traest promoveerde in 1992 tot Doctor in de Rechten op het proefschrift getiteld “Het bewijs in strafzaken”. Hij is momenteel deeltijds hoofddocent aan de Universiteit Gent en verzorgt onderwijs in de vakgebieden strafrecht en strafvordering.

Daarnaast is hij advocaat aan de balie te Brussel en docent aan de School voor Criminologie te Brussel. In opdracht van het Ministerie van Justitie voerde hij reeds diverse onderzoeksopdrachten uit. Hij was lid van de Commissie Strafprocesrecht (de zgn. Commissie Franchimont). Hij is auteur van publicaties over diverse onderwerpen uit het domein van het strafrecht en de strafvordering. Hij is lid van verschillende wetenschappelijke verenigingen en van de redactie van een aantal wetenschappelijke tijdschriften.

Prof. Dr. Willy Van Eeckhoutte :

Willy Van Eeckhoutte studeerde rechten aan de Universiteit Gent. Sinds 1975 is hij advocaat aan de balie te Gent en sinds 1999 advocaat aan de balie van het Hof van Cassatie.

In 1985 promoveerde hij tot doctor in de rechten met een proefschrift over de interactie tussen het personen- en familierecht en het socialezekerheidsrecht. Hij is thans hoogleraar arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht en voorzitter van de Vakgroep Sociaal Recht. Hij is redacteur van verschillende sociaalrechtelijke tijdschriften en verzamelwerken, bestuurslid van een aantal wetenschappelijke verenigingen en auteur van een reeks artikelen en boeken over sociaal recht.

Lic. Maarten Dambre :

Maarten Dambre verwierf in 1986 het diploma van licentiaat in de Rechten aan de Universiteit Gent. Sindsdien is hij advocaat aan de balie te Gent, waar hij zich specialiseerde in contractenrecht en financieel recht. Daarnaast was hij vanaf 1987 assistent in de vakgebieden contracten- en verzekeringsrecht. Thans is hij als praktijklector verbonden aan de Vakgroep Burgerlijk Recht. Hij is auteur van verschillende publicaties in boekvorm en bijdragen in tijdschriften, o.m. in de domeinen van het consumenten- en huurrecht.

Dr. Inge Demuynck :

Inge Demuynck promoveerde in 1990 tot licentiaat in de Rechten aan de Universiteit Gent. Zij is sinds 1991 als assistent werkzaam in het Instituut voor Contracten- en Verzekeringsrecht aan de Rechtsfaculteit. Vanaf 1999 combineert zij een mandaat van praktijkassistent met een praktijk van juridisch adviseur. Zij heeft verschillende publicaties op haar naam, o.a. in de domeinen van het contracten- en consumentenrecht. In 2000 promoveerde zij tot doctor in de rechten met een proefschrift over onrechtmatige bedingen in consumentenovereenkomsten. Sindsdien combineert zij haar praktijk met een mandaat van

doctorassistent en is zij in specialisatieopleidingen belast met het doceren van de opleidingsonderdelen consumentenrecht en handelspraktijken en vennootschapsrecht.

Lic. Filip D'Hont :

Filip D'Hont behaalde in 1990 het diploma van Licentiaat in de Rechten aan de Universiteit Gent. Hetzelfde jaar werd hij advocaat aan de balie te Gent. Hij volgde de Speciale Licentie in het Boekhoudkundig Onderzoek en de Fiscaliteit aan de Vlerick School voor Management. Sinds 1992 is hij als (praktijk)assistent verbonden aan de Vakgroep Strafrecht en Criminologie. Hij publiceerde in vaktijdschriften en hield verschillende referaten, hoofdzakelijk over onderwerpen van strafprocesrechtelijke aard. Hij is tevens werkzaam als lesgever aan de Oost-Vlaamse Politie-Academie en is medeauteur van de Larcier Wetboeken (deel strafrecht).

Lic. Inge Geers :

Inge Geers promoveerde in 1991 tot licentiaat in de Rechten aan de Universiteit Gent. Sindsdien is zij er als assistente verbonden aan de Vakgroep Burgerlijk Recht. Zij verzorgde diverse publicaties op het terrein van het aansprakelijkheidsrecht en de vergoeding van slachtoffers van verkeersongevallen. Voorts geeft ze zeer regelmatig gastcolleges en lezingen, o.m. aan de Vlerick School voor Management.

Eveneens sinds 1991 is zij advocaat aan de balie te Gent, waar zij zich specialiseerde in handelsrecht, aansprakelijkheidsrecht en verzekeringen.

Lic. Koen Troch :

Koen Troch is licentiaat in de Rechten (U.I.A., 1992). Hij volgde in 1992-93 aan de V.U.B. een specialisatieopleiding in het economisch recht. Na drie jaar werkzaam geweest te zijn als advocaat, is hij sinds 1996 bedrijfsjurist. Vanaf 1996 tot 2001 was hij deeltijds assistent aan de Universiteit Gent (Instituut voor Contracten- en Verzekeringsrecht). Sinds 2002 is hij deeltijds praktijkassistent aan de V.U.B. (Vakgroep Economisch recht). Hij publiceert zeer regelmatig in wetenschappelijke tijdschriften en verzamelwerken, vnl. inzake het ondernemings- en verzekeringsrecht, alsmede inzake het zekerheids- en faillissementsrecht.

Lic. Piet Van Caenegem :

Piet Van Caenegem verwierf in 1991 het diploma van Licentiaat in de Rechten aan de Universiteit Gent. Van 1993 tot 2001 was hij als assistent verbonden aan de Vakgroep Strafrecht en Criminologie. Hij was bovendien advocaat aan de balie te Gent en, sinds 1998, docent aan de School voor Criminologie en Criminalistiek te Brussel. Op heden is hij werkzaam als bedrijfsjurist. Zijn publicaties betreffen voornamelijk onderwerpen van strafprocesrecht en gerechtelijk privaatrecht. Hij is tevens medeauteur van de Larcier Wetboeken (deel strafrecht).

Praktische inlichtingen :

Toelatingsvoorwaarden :

Om toegelaten te worden tot deelname aan deze postacademische opleiding dient de kandidaat houder te zijn van een universitair diploma of een diploma van hogeschoolonderwijs van twee cycli of het bewijs leveren van een relevante beroepservaring als expert.

Belangrijk: gebeurlijke aanvragen tot vrijstelling voor bepaalde opleidingsonderdelen dienen vóór de aanvang van de opleiding en schriftelijk aan de coördinator van de opleiding (Prof. Dr. P. Taelman) te worden gericht.

Getuigschrift en attest van deelname :

(a) Aan wie de opleiding regelmatig volgt én met succes deelneemt aan een afsluitend examen wordt een universitair getuigschrift verstrekt volgens hetwelk hij met goed gevolg aan de opleiding heeft deelgenomen. Dit getuigschrift wordt ondertekend door de Rector en voorzien van het droogzegel van de Universiteit Gent.

Belangrijk: om geslaagd te zijn in het examen, dient een deelnemer een globaal resultaat te hebben behaald van 55/100. Voor de plichtvakken burgerlijk procesrecht en straf(proces)recht mag niet minder dan 10/20 worden behaald. Voor de andere plichtvakken ligt de minimumgrens op 7/20. Er wordt in een tweede zitting voorzien.

(b) Wie de opleiding regelmatig volgt maar *niet* deelneemt aan het afsluitend examen ontvangt een attest van deelname afgeleverd door de Faculteit Rechtsgeleerdheid Universiteit Gent, ondertekend door de coördinator van het programma.

Inschrijvingsgeld en annulatievoorwaarden :

Het inschrijvingsgeld voor het juridische luik van de opleiding bedraagt 1000 Euro.

Deelnemers die niet langer dan vijf jaar afgestudeerd zijn, ambtenaren en leraars betalen (mits bewijs bij inschrijving) 750 Euro.

De coördinator van het programma kan toelating verlenen om afzonderlijke onderdelen van het programma te volgen tegen een inschrijvingsgeld van 125 Euro per avond.

Alle vermelde bedragen zijn vrij van B.T.W.

Het inschrijvingsgeld omvat het lesgeld, een uitgewerkte syllabus, gebruik van de leslokalen, koffie en broodjes. Betaling geschiedt na ontvangst van de factuur. Alle facturen zijn contant betaalbaar dertig dagen na dagtekening.

Annulatie is slechts mogelijk mits schriftelijke bevestiging ervan per brief of fax. Bij annulatie van de inschrijving één maand of meer vóór de aanvang van het programma, is een vergoeding verschuldigd van 25 % van het inschrijvingsgeld. Bij annulatie minder dan één maand vóór de aanvang van het programma is het volledige inschrijvingsgeld verschuldigd.

Studiegetuigschriften en –attesten zijn een persoonlijke verdienste; deelnemers die een getuigschrift of attest ambiëren, kunnen zich niet laten vervangen. Andere deelnemers kunnen dit wel.

Taal :

De opleiding wordt verzorgd in het Nederlands.

Plaats en data :

De opleiding zal verstrekt worden te Gent, in de gebouwen van de Faculteit Rechtsgeleerdheid Universiteit Gent, Universiteitstraat 4 te 9000 Gent, tijdens het academiejaar 2002-03. De lessen vinden gedurende 20 weken plaats op donderdag (aanvang donderdag 9 januari 2003), van 18 u tot 21.30 u, met pauze voor koffie en broodjes.

Aan de deelnemers wordt voorafgaandelijk een gedetailleerd lesprogramma en alle noodzakelijke praktische informatie toegezonden.

Organisatie :

De opleiding wordt georganiseerd door het *Opleidingsinstituut voor gerechtelijke experts* van de Faculteit Rechtsgeleerdheid. Dit instituut is een samenwerkingsverband tussen de Vakgroepen Burgerlijk Recht, Contracten- en Verzekeringsrecht, Procesrecht – Arbitrage – Internationaal Privaatrecht, Sociaal Recht en Strafrecht en Criminologie. Voorzitter van het instituut is Prof. Dr. Hubert Bocken. Coördinator van de opleiding is Prof. Dr. Piet Taelman.

Algemene coördinatie – Nadere inlichtingen :

Prof. Dr. Piet Taelman
Faculteit Rechten Universiteit Gent
Opleidingsinstituut voor Gerechtelijke Experts
Universiteitstraat 4
9000 Gent

Contactpersoon voor nadere inlichtingen :

Erik Krijnen
Faculteit Rechten Universiteit Gent
Administratief medewerker Opleidingsinstituut voor Gerechtelijke Experts
Universiteitstraat 4
9000 Gent
Tel : 09/264.67.58
Fax : 09/264.69.99
e-mail : erik.krijnen@rug.ac.be

Aanvullende vaktechnische opleidingen voor gerechtelijke deskundigen :

Een aantal zusterfaculteiten biedt, als aanvulling op dit juridisch programma, een bijkomende vaktechnische opleiding aan in bepaalde disciplines. Hierin zal aandacht gewijd worden aan een aantal technische onderwerpen die van bijzonder belang zijn voor deskundigen werkzaam op deze terreinen. Tevens zal ingegaan worden op voor experts relevante nieuwe ontwikkelingen in het betrokken vakgebied. Op dit ogenblik staat vast dat de Faculteiten Dierengeneeskunde, Farmaceutische Wetenschappen en Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen deze vaktechnische opleiding organiseren. De onderwerpen die hierin aan bod komen evenals de contactadressen vindt u hierna :

Veterinair technische aspecten van de gerechtelijke expertise

Faculteit Dierengeneeskunde Universiteit Gent

Verdere inlichtingen :

Prof. Dr. Marc Verdonck

Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde,

Salisburylaan 133, 9820 Merelbeke,

tel (09)/264 75 61

fax (09)/264 77 97

Forensische toxicologie en DNA-onderzoek

Faculteit Farmaceutische Wetenschappen

Verdere inlichtingen :

Prof. Dr. Carlos Van Peteghem

Laboratorium voor Toxicologie,

Harelbekestraat 72, 9000 Gent,

tel (09)/264 81 21

fax (09)/264 81 97

Het gerechtelijk onderzoek inzake biologische systemen

Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen

Verdere inlichtingen:

Prof. Dr. Ir. J. Christiaens

Vakgroep Landbouwtechniek,

Coupure Links 653, 9000 Gent

tel (09)/264 61 86

fax (09)/252 12 82

Inschrijvingsformulier

Terug te sturen bij voorkeur vóór 1 december 2002

Naam :

Voornaam :

Functie :

Onderneming :

Adres :

Telefoon :

Fax :

E-mail :

Bedrijvigheid :

Privé-adres :

schrijft in voor het juridisch programma van de postacademische opleiding gerechtelijk expert academiejaar 2002-03 aan de Universiteit Gent, Faculteit Rechtsgeleerdheid, en schrijft het bedrag van :

1.000 Euro

750 Euro (niet langer dan vijf jaar afgestudeerd en/of ambtenaar of leraar)

- fotokopie diploma bijvoegen

- benaming en adres instelling waaraan inschrijver het ambt van ambtenaar of leraar vervult :

.....

over op rekening 001-2553235-77 van het Universiteitsvermogen – 9000 Gent, met vermelding “P8991 – Postacademische opleiding gerechtelijk expert 2002-03”.

Facturatie adres :

Naam :

Adres :

Datum :

Handtekening :

(Bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens. Gegevensbank van het Opleidingsinstituut voor Gerechtelijke Experts. Inzage en verbeteringsrecht via een gedagtekend en ondertekend verzoek aan voormeld opleidingsinstituut, t.a.v. Prof. Dr. Piet Taelman, Universiteitstraat 4 te 9000 Gent).

Inschrijvingsformulier

Voldoende frankeren

Universiteit Gent
Faculteit Rechtsgeleerdheid
Opleidingsinstituut voor Gerechtelijk Experts
p/a de heer Erik KRIJNEN
Universiteitstraat 4
9000 Gent